

పెంపుడు కుక్కలు

(వి నో ద వ్యా సము)

నాడు కాలేజీకి సెలవుదినంకదా అని నారాయణ రావు, నేను ఇంతుప్రదర్శనకాల మాడడానికి బయలు దేరినాము. అక్కడ కలసి నాడు మాకు ప్రకాశం. పరిశ్రమలో వాడి తెలివితేటలు అట్టే ఉపచరించేవి కావు గాని, నిజంగా ప్రకాశం చాలా చురుకైనవాడు. వాడితో కూచుంటే మా ఛలోస్టల్లో ఎవడికీ చదువు, సంధ్య తలపెట్టడానికి మనసు ఉండేదికాదు. తమాషా అయిన కబుర్లు చెప్పి, నవ్వించి, అందరినీ రంజింప జేసేవాడు.

కులాసాగా ముగ్ధురం కొంతనేపులిరిగి, కబుర్లు చెప్పుకుంటూ, ప్రొద్దుగుంకే సమయానికి సముద్రతీరం చేరుకుని, యిసుకలో కూచున్నాం విశ్రాంతికి. మా వలెనే అనేకులు తెల్లవాళ్ళు, నల్లవాళ్ళు, యువకులు, వృద్ధులు, స్త్రీలు, చిన్నపిల్లలు, అందరూ 'బీచి' వద్ద చల్లగాలికీ విహించడానికి వచ్చారు. మాకు కొంచెం దూరంలో హాయిగా మాట్లాడుకుంటూ, కిలకిల నవ్వు కుంటూ ఒక దొర, దొరసాని నిల్చున్నారు కెరటూల వేపు చూస్తూ. ఆమె ఒక తెల్లని జులుకుక్క నెత్తు కొని, దానిని రొమ్ముకడుముకుంటూ, దానిలో ఏవో కబుర్లుచెబుతూ, దాని కళ్ళలోకి చూస్తూ, ఎంతో ముద్దుగా దాని చెంపను తన చెక్కిలిచేర్చి, ఓరచూపు లతో మధ్యమధ్య దొరగారివైపుచూసి నవ్వుతూ ఉంది. ఆదొరసానివైపు రెప్పవాల్యకుండా అట్టే చూస్తూ, మాటామంతీ లేక కూచున్నాడు ప్రకాశం. వాడివైఖరి కనిపెట్టి నారాయణరావు, నేను, ముసి ముసిగా నవ్వుకున్నాం.

“నవ్వుడ మెందుకు?...నిజం చెప్పండి, ఆమె చుక్కదనం మిమ్మల్నిమాత్రం ముగ్ధులను చెయ్యడం లేదా?” అన్నాడు ప్రకాశం.

“...అదొరగారు ఆమెపియ్యడు కాబోలు,— అదృష్టవంతుడు!” అన్నాడు నారాయణరావు.

“నే నాలోచిస్తున్నది అతగాడిగూర్చి కాదు,...” అని యేమో చెప్పబోయినాడు ప్రకాశం.

“ఆమెనుగూర్చే! నీమాపులే చాటుతున్నాయి ఆసంగతి.” అన్నాను నేను వేళాళానికీ.

“అదికాదోయి! నే నాలోచిస్తున్న దీమంటే, ఆ దొర ఆమెకు ప్రియుడైనా, భర్తఅయినా, అతనికంటే వెయ్యికెట్లు ఆకుక్క అశృష్టవంతురాలుకాదా?” అని, నా ఊహలన్నీ యిప్పుడు కుక్కలమీదికి పోతున్నాయి అంటేకాని,—” అన్నాడు ప్రకాశం నవ్వుతూ.

“ప్రకాశం! జ్ఞాపకంఉందీ నీకు, మనం లోగడ చదివిన టెన్నిసన్ పద్యం? ఎవతెనోగూర్చి వ్రాస్తూ, ‘ఆమె రవికనైఉంటే గుండె తొనుకూ ఉండునుకదా; ఆమె కాలిబోడునైఉంటే పాదాలు ఒత్తుకూ ఉండును కదా; ఆమె జుట్టునైఉంటే చెంకలు ముద్దానుకదా ఉండును కదా!’ అని విలసిస్తాడు కవి? అట్లా ఉంది కాబోలు నీహృదయారాలు మిప్పుడు! నేవుడు నిన్ను మగిషిగా పుట్టించినాడు కాని, ఆకుక్కగా పుట్టించి ఉంటే, ఎంతో సంతోషించి ఉండునుకుంటూ! ఏం?—” అన్నాడు నారాయణరావు.

“నిస్సంశేహంగా!” అన్నాడు ప్రకాశం.

ఆమాటకు మేమిద్దరం ఉప్పెనగా నవ్వుకున్నాం. అందుమీద ప్రకాశం మావేపుతిరిగి ముఖం గంభీరంగా పెట్టి కుక్కలమీద చిన్నఉపన్యాసం ప్రారంభించాడు:

“స్పృష్టిలోకల్లా మానవుడిది ఉత్తమజన్మ అని చెప్తారు పెద్దలు. నిజమే కావచ్చును; నిలవదీసి అడిగితే మాత్రం దుజువుచెయ్యడానికి తలపటాయించ వలసి వస్తుంది. కాని జంతువులలోకల్లా అదృష్టజీవులు కెంపు డుకుక్కలే అన్న సంగతి సుఖులుగా రూఢిపరచ వచ్చును. ఎద్దు, గాడిద, మేక మొదలైనవి ఎంత దురదృష్టజంతువులలో ఆవు, పిల్లి, కుక్క మొదలైనవి అంత అదృష్టజంతువులు. అదృష్టజంతువులలో కల్లా

అద్భుత జంతువులు పెంపుడు కుక్కలు!

“మానవు డేజంతువునీ ఫలాపేక్షలేక మచ్చిక చెయ్యడు. ఆనని పాలకోసం, గుర్రాన్ని స్వారినిమిత్తం, ఎద్దుని నాగలి దున్నడానికి పెంపుకుంటాడు. అట్టే గాడిదచేత బరువులు మోయించజేస్తాడు. మేకని, గొర్రెని, కోడిని, మాంసంకోసం పెంచి మేపుతాడు. అందుకూ పనికిని జంతువును తోలుకోసమో, బొచ్చు కోసమో, ఎముకలకోసమో పెంచి సంహరిస్తాడు. ఇక ఏలాభమూ తలపెట్టక పెంచే జంతువు లొక్క కుక్కలే! అవి పనిచెయ్య నక్కరలేదు. గ్రుడ్లు పెట్ట నక్కరలేదు. బలిపనువులుగా ఉపయోగపడ నక్కర లేదు. హాయిగా తింటూ, పరుగుతూ, మహారాజ భోగంలో ప్రతకడానికి నోచుకున్న సునృజీవు అవి!

“ఇది కలియగమన్నమాట మరచిపోయి, సామ్యతీ పరపేశ్వరు లెప్పడైనా భూసంచారానికి బయలుదేరి గ్రహచారవశాత్తూ నాకంటే బడదమే తలచిస్తే, రా బోవు జన్మలో నన్ను పెంపుడుకుక్కగా పుట్టించమంటాను. ఇట్లాంటి విషయాలలో ‘స్వదేశీ’ అభిమానాలు పెట్టుకుంటే లాభంలేదు. ఇంగ్లీషుకుక్కగా పుడితే నిజంగా జన్మసార్థక మవుతుంది. నరజన్మలో తీరని హృదయబాధకమైన వాంఛలు కొన్ని అప్పుడు తీర్చుకోవచ్చును. కొందరు దొరసానవుల తమ ఆప్త బంధువులమీదకంటే పెంపుడుకుక్కలమీద యెక్కువ అభిమానమట! యజమానురాలివోడమీద కూర్చుని, ప్రేమతో ఒడలంతా తాకుతూ, నిర్భయంగా నలుగు రిలో మూతిముద్దులాడగల మహాభాగ్యం సీమకుక్కలకుగాక ఎవరికి లభ్యమాతుంది? ఆమె యెడల కన్న బిడ్డలకులేని చనువు, గృహాయజమానికి లేని అధికారం చెలాయించగలవు అవి.

“సీమకుక్కలది నిజంగా దేశేంద్రభోగం. వాటి మీద గృహాయజమానికి, యజమానురాలికి, పిల్లలకు, బంధువులకు, నౌకర్లకు, అందరికీ గారాబమే! వాటికి దుస్తులు, పరుపులు, కుర్చీలు, సోఫాలు, మిఠాయిలు, నౌకర్లు, వైద్యులు, మోటారుకార్లమీద షికార్లు, ఉత్తమజాతి కుక్కలలో సంబంధబాంధవ్యాలు యే

ర్వరచుకుందుకు తగిన అవకాశాలు, ఒకటేమిటి?— భూలోకంలో అనుభవించతగిన భోగాలన్నీ వాటివే!

“ఈ తెల్లగాళ్ళు కుక్కలమీద ఖర్చుపెట్టే డబ్బు యింత, అంత కాదు. వేలకువేలు పోసి కొంటారు కుక్కల్ని. మన హరిశ్చంద్రుడే తెల్లదొర అయిఉంటే అడవిలో ఉన్నప్పుడు ఓ చెండు కుక్కల్ని సంపాదించి, వాటిని అమ్మేసి విశ్వామిత్రుడి అప్పు సుఖపుగా తీర్చుకొని ఉండును—వెళ్ళొచ్చి అమ్ముకోవలసిన ఆవ సరమే లేకపోవును!

“అయితే, పులినిచూసి నక్క వాతలుపెట్టుకు న్నట్లు, మననాళ్ళుకూడా యిప్పుడిప్పుడు కుక్కలమీద మోజుపడడం నేర్చుకుంటున్నారు. మన జమీందార్లకు, ఉన్నతోద్యోగిస్తులకు తమ కుక్కలమీద ఉండే అభి మానంలో నూరోవంతు తమ ప్రజలమీద, నేవకులమీద ఉంటే, దేశంలో యింత ఆశాంతికి కారణమే లేక పోవును. ప్రపంచంలో కుక్కలనిమిత్తం వ్యయమయ్యే ధనం మనుష్యులనిమిత్తం వినియోగపడితే, ఏదేశం లోనూ దరిద్రమనేది ఉండకనేపోవును!

“కుక్కలమీద మానవుడికి యింతమమత ఉండడానికి నిజమైన కారణంకూడా ఏదీకనబడదు. కుక్కలు అందమైన జంతువులనీ; నేర్పితే సర్కస్ వాళ్ళవలె మొగ్గులువేసి మాంపరులను రంజింపజేస్తాయనీ; దొంగలను రాసియకుండా యజమానుడియిల్లు కాపాడతాయనీ; వేటకు ఉపయోగపడతాయనీ; ఇంటో పిల్లలను, ఎలకలను చేరనియ్యకుండా చేయగలవనీ; సమయంవస్తే పాయుల్నిగాని, పెద్దపులినిగాని ఎదిరించి, చంపి యజమానిని రక్షిస్తాయనీ; మనుష్యులవలెనే వాటికి బుద్ధిజ్ఞానాలు మెండుగా ఉన్నాయనీ; ధైర్యం, భక్తి, విశ్వాసం, స్నేహం మొదలైన గొప్పగొప్ప గుణాలగల ఉత్తమజాతి జంతువులనీ, ఏవేవో అసం దర్భమైన కారణాలు చెప్పడం తెలివీమానం! కుక్కల కంటే అందమైనవి, చురుకైనవి, విశ్వాసంగలవి, ధైర్యంగలవి ఆనేకజంతువులున్నాయి. కాని సమస్త జీవరాసులలోను కుక్కలే నరుడికి ప్రాణస్నేహితులై ఉంటూఉండడం కేవలం భగవంతుడి చిద్విలాసం!

“మనవాళ్ళకంటె తెల్లవాళ్ళకు కుక్కలమీద శ్రద్ధాభిమానాలు అధికం. ఇంగ్లీషుకువులెందరో వ్రాశారు కుక్కల్ని గూర్చి తమ గ్రంథాలలో. నవలలలోను, నాటకాలలోను, పద్యాలలోను కుక్కలను పోగడి, గౌరవించి, వర్ణించి, వాటిచేష్టలను మెచ్చుకొని, గుణాలనెన్ని, వాటికోసం నెత్తినోరూ కొట్టుకొని, గుండెపగిలేటట్లు యెడ్చిన కవులున్నారు నాళ్ళలో! ఇంగ్లీషువారూప్రతికలలో కుక్కల ప్రసంగం లేకుండా ఉండదు. ఫలానా ప్రభువు ఆఫీసీలియానుండి ఒకజోడా గొర్రెమాతి కుక్కపిల్లల్ని విమానం మీద తెప్పించారనీ, ఫలానా మిస్సమ్మగారి బొచ్చుకుక్క సుఖప్రసవమై పావుడజన్ కుసలను కన్నదనీ, ఫలానా పేరుగల పందెపుకుక్కను దొంగిలించిన వారి ఆవోక్షి తెలియజేయగలవారికి వెయ్యి బంగారుకాసులు బహుమాన మియ్యబడుననీ, బ్రిటిష్ జంతుప్రదర్శనశాలకు క్రొత్తగా తెప్పించబడిన తోకలేసి కుక్కన్యూమోనియా జబ్బువలన అస్వస్థత గా నున్నదనీ, నక్కపేట కొకానొక కోటిశ్వరుడు మూడువందల కుక్కలతో బయలుదేరుచున్నట్లు తెలియవచ్చుచున్నదనీ, కుక్కలనుగూర్చి ఎన్నో ముచ్చట్లు, వ్యాసాలు, ప్రకటనలు ఆనునిత్యం ప్రకటింపబడుతూ ఉంటాయి సుత్రికలలో. కుక్కల్ని పెంచి వాటిని తరిగ్గేడు చెయ్యడమే కొందరు దొరలకు ముఖ్యవృత్తి. ఇంగ్లీషు జంతువైద్యశాలలు ముఖ్యంగా కుక్కలకోసమే యేర్పరచబడినవి! కుక్కలకు ప్రత్యేకంగా తయారుచేయబడిన పైకియి ఉన్నాయి. టోపీలు ఉన్నాయి. ఆట వస్తువులున్నాయి. కుక్కలకోసం ఇహ్సారెన్నుకంపెనీలున్నాయి. బిస్కెట్ ఫ్యాక్టరీ లున్నాయి. హోజేళ్ళున్నాయి. రెయిలుబండ్లలో ప్రత్యేకంగా పెట్టెలు యారాపై ఉన్నాయి. తెల్లవాళ్ళ ధర్మకూ అని, నేటి మానవసంఘంలో కుక్కకు ప్రత్యేకస్థలం యేర్పడింది.

“మనపూర్వుల కెందుచేతనో కుక్కలపట్ల ఆత్మే అభిమానం కుదరలేదు. భారతరామాయణాదిగ్రంథాలలో కుక్కల ప్రశంస బహుతమృవ! కుక్కల్ని ముతినూగాని, కుక్కలకు అంకితమిస్తూగాని మన కవు

లెవరూ పుస్తకాలు వ్రాయలేదు. మన ప్రబంధాలలోని నాయకీమణు లెవరూ పెంపుడుకుక్కల్ని పెంబులెట్టుకొని ఉద్యానవనాలలో విహరించినట్లుగాని, కుక్కలచేత ప్రియులకు రాయబారాలు పంపినట్లుగాని లేదు. ఎంతసేపూ చిలకలు, గోరువంకలు, నెమళ్ళు, లేడిపిల్లలు మొదలైనవాటిమీదనే ముచ్చట పడేవారు. విరహవేదనలో తాము ఒళ్ళునురచి ఉన్నప్పుడు సహితం ప్రియుడేవచ్చి యెదుట నిల్చున్నట్లు భావించుకొని చెలికత్తెలను, చెట్లను కాగలించుసనేవారు కాని, కుక్కలమీదపడి యెడ్చేవారుకారు మనరాజులు కూడా అశ్వాధిపతులు, గజాధిపతులు అని పేరు పొందడానికి వేలకొలది గుర్రాలనో, గోవులనో, ఏనుగులనో, ఒంటెలనో పెంచి భరించేవారుకాని కునకదళాధిపత్యానికి జేవులాజేవారుకారు. బహుశః, పర్ణశాలలో సీతారాములవద్ద ఒక జత కుక్కలే ఉన్నట్లయితే, రావణాసురుడు ఆపాలిపేరుకు రాలేకపోవును. అడవిలో దమయంతివద్ద ఒక కుక్కే ఉండే ఉంటే, నలుడు చెప్పకుండా పారిపోయినప్పుడది పసిపట్టి అతనిబాడ కనిపెట్టి యుండును. ద్రౌపది తనపెంట్ల ఒక కుక్కను తీసికొనిపోయిఉంటే, కీచకుడు వైబడడానికి వచ్చినప్పుడు దానిని ఉసిగొలిపి సుకువుగా తప్పించుకొని యుండును. కీకారణ్యాలమధ్య చిన్న పర్ణకుటీరాలలో నివసించే మహారాషులుకూడా ఎవరూ కుక్కల్ని పెంచుకున్నట్లు లేదు. అపాల్యవంటి రూపవతియైన పడుచుపెళ్ళొన్ని యింట్లో ఉంచుకొని కూడా, గౌతమముని కుక్కనొకదానిని పెంచుకోకపోవడం నిజంగా ఆశ్చర్యకరమైన విషయమే!

“మన జేవుళ్ళలోకూడా ఎద్దువాహనంవాళ్ళు, ఏనుబోతువాహనంవాళ్ళు, గడ్డవాహనంవాళ్ళు, నెమలివాహనంవాళ్ళు ఉన్నారేకాని కునకవాహనం వాళ్ళేవరూ లేరు. నానాఅవతారాలు యెత్తిన విష్ణుమూర్తి సహితం నరిసింహవతారం యెత్తినాడు కాని, గ్రామసింహవతారం యెత్తడానికి ముచ్చట పడలేదు!

“మన పూర్వులకు కుక్కలంటే మోజులేకపోవడం సరేకదా, మీదు మిక్కిలి వాటియెడల ఒకవిధమైన

తృణీకారభావం, అయివ్యత, జ్యేషం ఉండేవని తోస్తుంది. వాడుకలో ఉన్న సామితెలనుబట్టి మాస్త్రేఅట్టి అభిప్రాయం దృఢపడుతుంది. నీచంగా ప్రవర్తించే మనిషిని 'కుక్క బుద్ధి' కలవాడనీ, పిరికివాడిని 'కుక్కవలె' తోకముడుచుకున్నాడనీ, కలహించేవాళ్ళను 'కుక్కలవలె' కాట్లాడుచున్నారనీ, ఉన్నత పులిలో ఉన్న అల్పని 'అందలమెక్కి' తోళ్ళుకొరికెడు కుక్కవంటివాడనీ, తప్పుచేసినవారిని దండించుట 'కుక్కకాటుకు చెప్పుడెబ్బ' అనీ—ఎన్నో సామితెలున్నాయి వాడుకలో.

హిందూసనాతనులకు కుక్కలు అస్పృశ్యజంతువులు! మహమ్మదీయులకుకూడా కుక్కలంటే గౌరవంలేదు. కాబట్టే క్రమంగా హిందూదేశంలో కుక్కల ప్రభ క్షీణించిపోయి, వాటి బ్రతుకు అగ్రాస్థమై పోయింది. ఎంగిలూవలకు దేవులాడుతూ, అట్లగిన్నెలు నామతూ, దొంగతిళ్ళకు ఆశించి యిళ్ళలో జూరబడి కర్రదెబ్బలు తింటూ, మానవస్నేహానికి పరితపించి నిరాశ వలన వెర్రెత్తిపోతూ, దుర్భరమైన క్షుద్రజీవనం గడప వలసిన గతి పట్టింది మన ఆర్యావర్త కునకరాజములకు!

“ఎంత పుచ్చిన మిరియాలైనా జొన్నలసాటి చెయ్యివా అన్నట్లు, కాలచక్రం క్రిందుమీదై ఒక్కొక్కప్పుడు కుక్కలబ్రతుకు అపసవ్యంగా పరిణమించినా, మొత్తంమీద వాటిది అద్భుతజీవనమే అని ఒప్పుకోక తప్పదు. ఈ ఇరవయ్యోశతాబ్దపు నాగరికత దిన దినాభిసృద్ధియై, మరో వందసంవత్సరాల పిమ్మట కుక్కలను నరుడి స్నేహితులుగా మాత్రమే గాక, యజమానులుగాకూడా చేసివేయగలదు! కుక్కను చంపితే గుడికట్టిస్తే కాని ఆపాపం పోదని ఉన్నది మన ధర్మశాస్త్రాలలో. ఈ శాస్త్రాలు మారిపోయి, నవీన నాగరికతకు అనుగుణ్యంగా శ్రోత్రశాస్త్రాలు నిర్మింపబడినప్పుడు కుక్కను పెంచడమే నరుడికి మోక్షసాధనమనిస్తే, కుక్కను పూజించనివాడు రౌరవాదిసరకానికి పోతాడనస్తే, పెంపుడు కుక్కను చంపినవాడికి మరి పుట్టు గతులు ఉండవనిస్తే వ్రాయవలసి వస్తుంది!”

—తాత కృష్ణమూర్తి, బి.ఏ., యల్.టి.

నిజ రాగము

జనపమోపు నెత్తిని మోసికొనుచు నెక్కె బల్లకట్టుచు పాలేరు : వాని వెనుక మేకపోతుతో నెక్కెను మేటిగొల్ల డొక్కగుండు వెంటనే పోతుమెక్కెదొడగె పసుపురంగు పువ్వులు వసివాడియున్న మోపు చివురులు చూతినీ జాపిసాపి. కసరై బాలేరు 'ఖామందు' గారు చూచి కోపపడుదురటంచుచు. గొల్లెండుచిని మేకఖామందుగారోయి మేయనిమ్మ రెండుపువ్వుల కేసుని గండునగియె ; దాగడ్డంబు నవరించి తనవునిమరె.

* * * * *

రోలుతలగడగాంగను రాలు తనకు మెత్తనగు పక్కగాంగను సత్తమిల్లి నిదురబోయెడు, చెంచువాడదురు బెదురు లేక చరకుటీరాంతరశ్రీయొకమిడు. వాని చిన్నబిడ్డ, కొడుకు, వానికూతు రాకసముక్రింద నెంతయు జోకముగను బూసినట్టె యెట్టుతురాయి పూలచెట్టు చాయలందు గొడిగరాలు చాలనేరి యచ్చనలయూట నాడుచు నలరుచుండ్రె. సాంధ్యరవిగళ్ళి మోముపై ఒక్కనినేటి శోభ గూర్ప వానియువతి చూచిచూచి ముంచుచుండెను కాల్యలో మంచినీరు. అతండు నిదురింప నాపిల్లలాడుకొనంగ నల్లయిల్లాలి చూపులు పల్లనింప నాస్థలం బొక్కహర్ష్యమై యాత్మమెఱసె. వానికలనేర్య నాపిల్ల లాననముల నుండి యుండి మొలకలెత్తుచుండు నవ్వు దొంగిలింప నాయిల్లాలి తొంగలికను తెప్పపాటులు లెక్కింపఁ బ్రియపడియెను నామనంబు నిమేనంబు నన్నుమఱచి.

—కవికొండల వేంకటగావు బి.ఎ., బి.యల్.